

Architecture in Belgium

A+271 April/Mei 2018

BEL €12,50 – INT €19,50

**Resistance
&
Negotiation**

A+271 April/Mei 2018

5 Edito

In the picture

- 6 Het dorp in het dorp *Véronique Patteeuw*
13 Vensters op het verleden *Louis De Mey*
18 Vakkundig evenwicht *Aslı Çiçek*
23 Something old, something new
Nina Closson
26 Bus gemist? Dan neem je gewoon een andere!
Pieter T'Jonck

Zoom In

- 30 Interview met V+: «Het project herdenken»
Lisa De Visscher

Fundamenten

- 38 Dialogues & detours *Bart Decroos*
41 De kunst van het conflict *Benoit Moritz*
44 De reddende ommekeer *Cécile Vandernoot*
48 Een gesprek in vijf kamers *Lisa De Visscher*
50 Portret van de architect als acrobaat
Michael Bianchi
52 Een mooie ontmoeting
Team BMA en Marie Coûteaux
57 Met horten en stoten naar een nieuwe
stadswijk *Laurent Vermeersch*

61 De kunst van de transgressie
Pierre Lemaire

64 Het rapport van Scholen van Morgen
Anne Malliet

Guests

- 70 Vorm en functie: een noodzakelijke synthese
David Linze ism
de Cellule architecture van de FWB

Product news

76 *Viviane Eeman*

Zoom Out

- 82 De vloeibare stad *Shendy Gardin*
83 Het hergebruik doorgelicht *Philippe Declerck*
84 De bewoonbare stad *Nina Closson*
84 Strijdbaar naar 2020 *Gitte Van den Bergh*
88 Op ontdekking in Charleroi
Anne-Laure Iger

Student

- 90 A coeur ouvert
Faton Duraj, Laure Gombert en Tom Paturel
92 Een erfenis zonde statement *Tristan Narcy*
94 Existentiële leegte *Lisa De Visscher*

REDACTIE

Hoofdredacteur
Lisa De Visscher
Adjunct-hoofdredacteur
Pierre Lemaire
Redactieassistent
Gitte Van den Bergh
Productiecoördinator
Grégoire Maus
Stagiaire
Nina Closson
Eindredactie Nederlands
www.controltaaldelete.be
Eindredactie Frans
Benoît Francès
Vertaling
Marina Festré, Alain Kinsella,
Wouter Meeus, Ann Michiels,
Antoon Wouters
Vormgeving
Joris Kritis & Terry Kritis
Font
AEG Renner & Starling
Drukkerij
Die Keure, Brugge
Beeld cover
Busstation Brugge, URA
Yves Malysse & Kiki Verbeeck
Beeld cover fundamente
Palais des Expositions, Charleroi,
maquette, AgwA en
architecten devylder vinck taillieu

Redactiecommissie
Olivier Bastin, Francis Catteeuw,
Agnieszka Zajac
Voorzitter
Ward Verbakel
Redactieadres
Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel
redactie@a-plus.be
www.a-plus.be
A+ is een publicatie van
ICASD VZW
Informatiecentrum voor Architectuur,
stedenbouw en design

Verantwoordelijke uitgever
Philémon Wachtelaer
Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel
Copyright ICASD
De verantwoordelijkheid voor
de gepubliceerde artikels berust
uitsluitend bij de auteurs.
Alle rechten voor het (zelfs
gedeeltelijk) reproduceren, vertalen
of herwerken zijn voorbehouden
voor alle landen.

RAAD VAN BESTUUR ICASD

Voorzitter
Philémon Wachtelaer
Vicevoorzitter
Chantal Vincent
Secretaris
Geert De Grootte
Leden
Olivier Bastin, Dag Boutsen,
Sylvie Bruyminx, Maarten Delbeke,
Paul Dujardin,
Brigitte Gouder de Beauregard,
Benoît Moritz,
Piet Van Cauwenberghe,
Eddy Vanzieleghem,
Ward Verbakel

PROGRAMMERING

Coördinatie
Roxane Le Grelle

COMMUNICATIE & MARKETING

Verantwoordelijke
Louise Van Laethem

PUBLICITEITSREGIE A+ MEDIA

Rita Minissi, rita.minissi@mima.be
Tel +32 (0)2 332 37 82
Ernest Allardstraat 21/3 –
1000 Brussel

ADVERTEERDERS

ALBINTRA
BEGA
BOZAR
CARIMAR
EMCO
FLOREN
GEBERIT
GRAND HORNU
GYPROC
HEWI
IBGE/BIM
KINNARPS
KORATON
NEOLITH
PFLEIDERER
REALTY
SCHUCO
ODS
THYSSENKRUPP
VELUX
VOLA

Biografieën

Michael Bianchi

is architect, vennoot bij l'Escaut en docent aan de Universiteit de Liège. Hij is eveneens opiniemaker voor het radio-programma *Les glaneurs* van Fabrice Kada op Musiq3.

Aslı Çiçek

draagt regelmatig bij aan Europese en Turkse architectuurmagazines en was coredacteur van het Architectuurboek Vlaanderen N411. Ze is gastprofessor interieurarchitectuur aan de KU Leuven en is gespecialiseerd in tentoonstellingsarchitectuur.

Bart Decroos

is een architect, academicus en redacteur gevestigd in Brussel. Hij doet doctoraatsonderzoek aan de Universiteit Antwerpen. Zijn onderzoeksproject 'The Fourth Wall of Architecture' werd gepubliceerd in het Journal for Artistic Research en richt zich op de materiële rol van architectuur binnen sociale narratieven, waarin theorie, fictie en ontwerp samenkomen. Hij is redactielid van *OASE Journal for Architecture* en schrijft voor verschillende architectuurtijdschriften.

Philippe De Clerck

is medeoprichter van het architectuurbureau DEV-space. Hij is verbonden als onderzoeker aan de architectuurfaculteit van de ULB, waar hij werkt rond participatie en gemeenschappelijk gebruik binnen architectuur en stedenbouw.

Louis De Mey

studeerde als ingenieur-architect af aan de Universiteit Gent. Hij werkt momenteel als architect, publiceert als freelance criticus in *De Witte Raaf*, *H ART* en *Rekto:Verso* en opereert als occasionele scenograaf voor CCStrombeek.

Shendy Gardin

is interieurarchitect en journalist. Ze is opgeleid aan de KU Leuven, faculteit Architectuur en Letteren en coördineert voor Triënnale Brugge het publieke programma.

Anne-Laure Iger

is architect, en studeerde af aan de École Nationale Supérieure de Bretagne. Sinds 2016 voert ze een onderzoek in het kader van een doctoraat aan de ULB over architectuurtentoonstellingen in Brussel tussen 1969 en 2018.

Anne Malliet

is architect, afgestudeerd in 1981 in Antwerpen. Sinds 2001 medewerker in het Team van de Vlaams Bouwmeester na voorheen als consultant onroerend erfgoed gewerkt te hebben voor de Vlaamse overheid. Tijdens het mandaat van Vlaams Bouwmeester Marcel Smets verantwoordelijk voor de initiatieven over scholenbouw.

Benoit Moritz

is een van de stichters van het bureau MSA en doceert aan de architectuurfaculteit van de ULB, La Cambre-Horta, waar hij ook vicedecaan is voor externe betrekkingen. Benoit Moritz is lid van de Académie Royale de Belgique en ontving in 2017 de MIES AWARD in de categorie 'Emerging Architect'.

Véronique Patteeuw

is een architect, onderzoeker en criticus gevestigd in Brussel. Ze is docent bij ENSAP Lille en redacteur van *OASE Journal for Architecture*. Haar promotieonderzoek 'Architects without architecture' vormde de aanleiding tot het, samen met Léa-Catherine Szacka geredigeerde, boek *Mediated Messages. Periodicals, Exhibitions and the Shaping of Postmodern Architecture*.

Pieter T'Jonck

is architect en schrijft voor diverse kranten, tijdschriften en boeken in binnen- en buitenland over architectuur, beeldende kunst en podiumkunsten. Hij werkt voor Klara Radio en was hoofdredacteur van A+.

Cécile Vandernoot

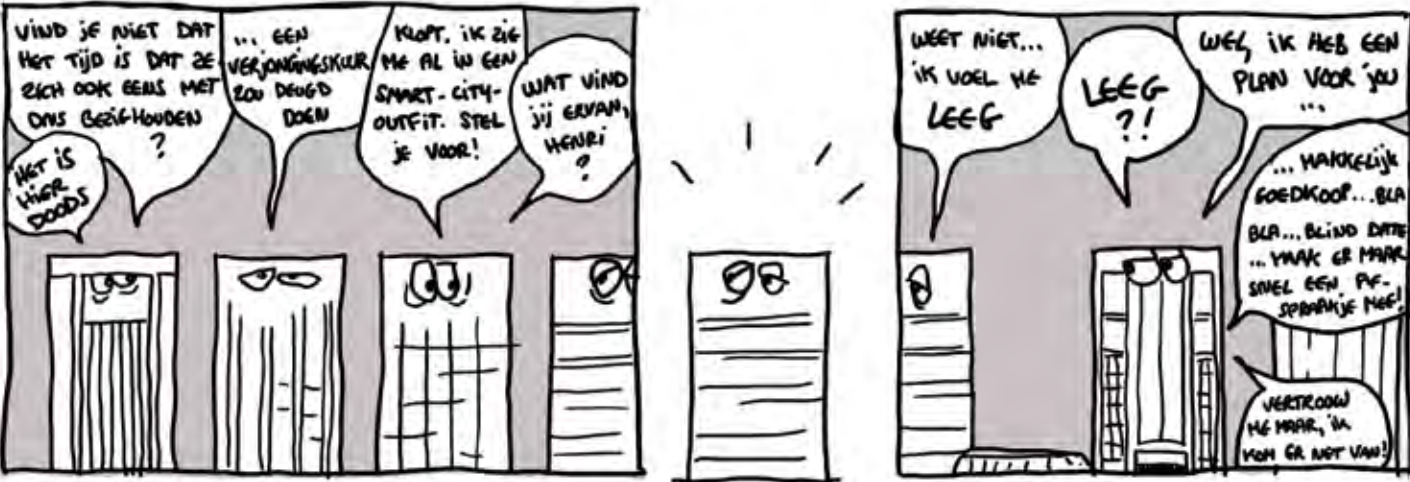
is architect, beeldend kunstenaar en freelancejournalist. Ze werkt momenteel aan haar doctoraatsstudie en doceert Architectuurontwerp en Kunst – Hedendaagse architectuur aan de UCL-LOCI, zowel in Brussel als in Doornik.

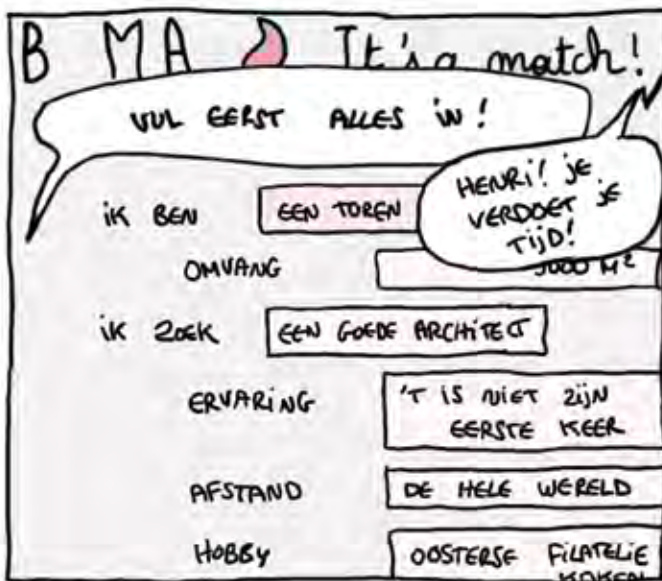
Laurent Vermeersch

is journalist en historicus. Hij schrijft over stedenbouw en aanverwante thema's voor Bruzz.

 CIM CONTRÔLE 2016	 folio MAGAZINES MET CULTUUR	 FÉDÉRATION WALLONIE-BRUXELLES
 Vlaamse overheid		
 UPP UNE VAN DE UITGEVERIJ VAN DE PERIODIEKE PERS VZW		

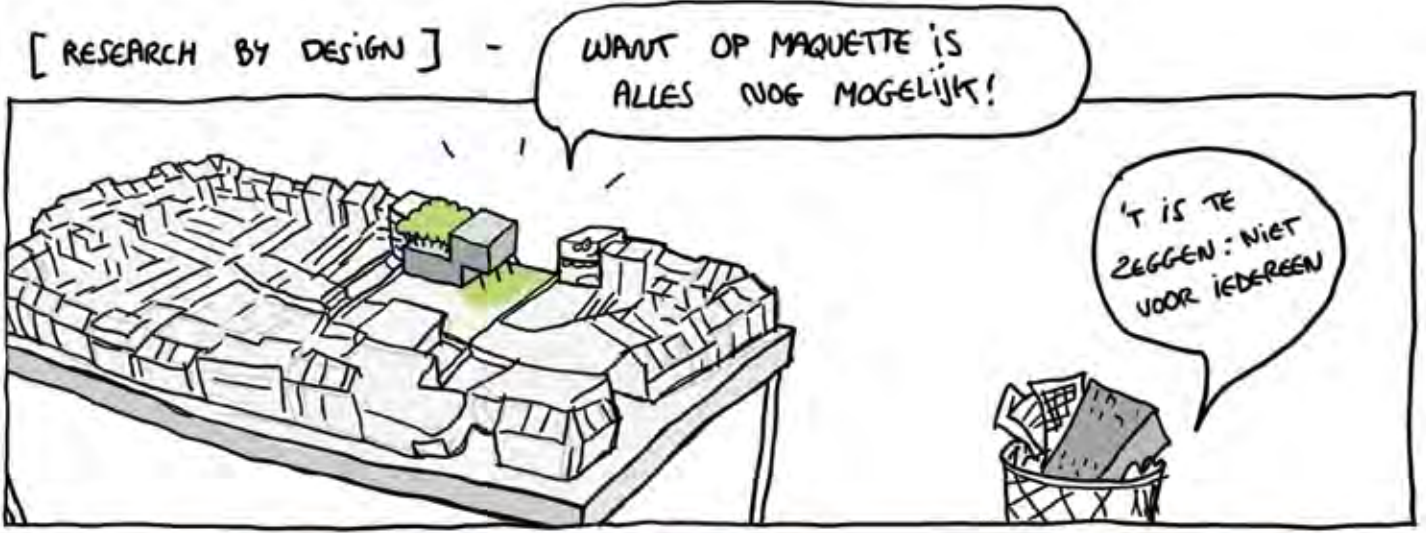
Gen mooie ontmoeting

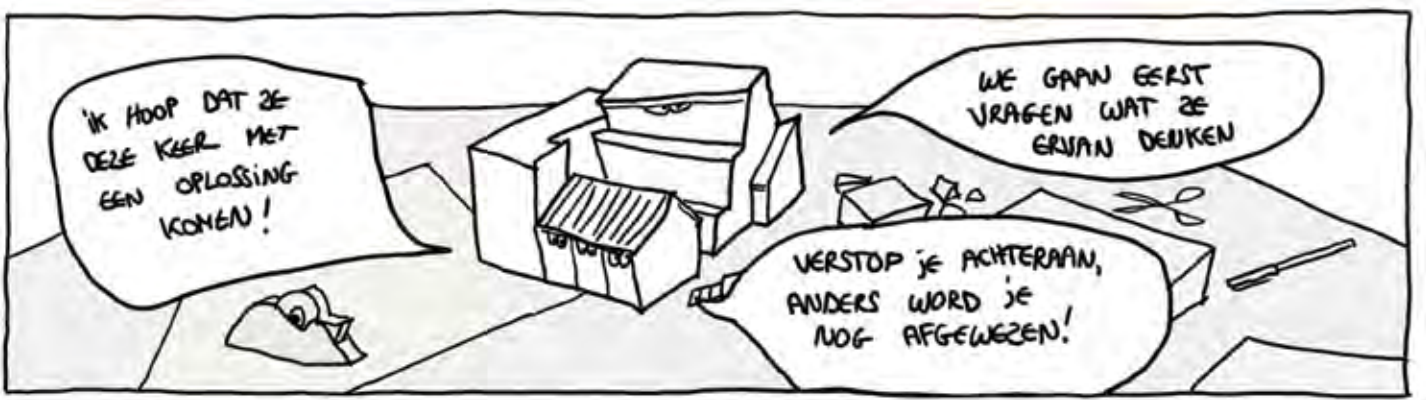

Een excel is nog geen project

Stellen voor één en één voor allen!

OKÉ... MET WAT PARKINGS HIER... EEN BETERE MIX IN HET PROGRAMMA... DAAR KUN JE DE CIRCULATIEMOGELIJKHEDEN WAT VERBETEREN... ALS JE DE VOETAFDRUK WAT VERKLEINT... MEER VERBINDING MET DE WIJK... ALLES TOEGANKELIJK... BEHALVE HET DAK...
HET GAAT DE GOEDE RICHTING UIT..

[DE KWALITEITSKAMER] - OMDAT MET EEN STEM SPREKEN...

... ZOVEEL DUIDELIJKER IS!

NU GAAN WE ER GERAKEN!

IN EEN CONTEXT VAN WEEERSTAND EN ONDERHANDelingen MOET JE CREATIEF KUNNEN REAGEREN. DAAROM BESLISTE DE BMA OM DEZE Vraag GRAFISCH TE BEHANDELEN, IN DE VORM VAN EEN BEELDVERHAAL. IN DE PLAATS VAN EEN LANGE BESCHRIJVINGE TEKST OVER DE VELE ONDERHANDELINGSSITUATIES WAARMEE HET TEAM VAN DE BMA TE MAKEN KRIJFT, PUBLICEREN WE EEN STRIP WAARBIJ HET BEELD DE KRACHT HEFT OM OP EEN DIRECTE EN EFFICIENTE MANIER SAMEN TE VATTEN

SCENARIO: TEAM BMA & MARIE COUTEAUX BOUWMEESTERMAITREARCHITECTE ILLUSTRATIES: MARIE COUTEAUX

A+272: Space, Sex & Gender

© Traumnovelle

Candy Shop

Welke ruimte voor seksualiteit? Welke seksualiteit voor de ruimte? In hoeverre kan ruimte gender-specifiek zijn? A+ onderzoekt de openbare ruimte en hun relatie met gender, analyseert de architectuur van het 21ste-eeuwse bordeel en verkent de vage grenzen tussen seks, macht en ruimte.

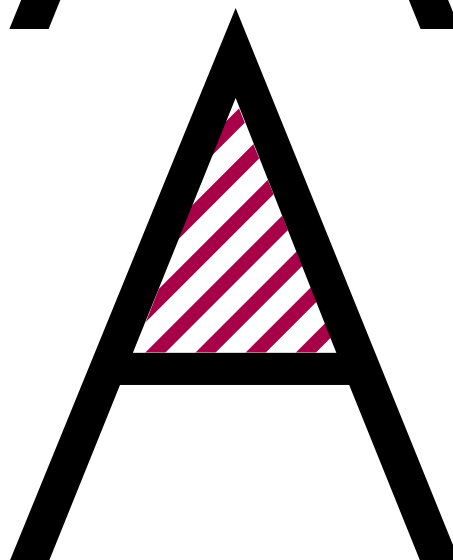
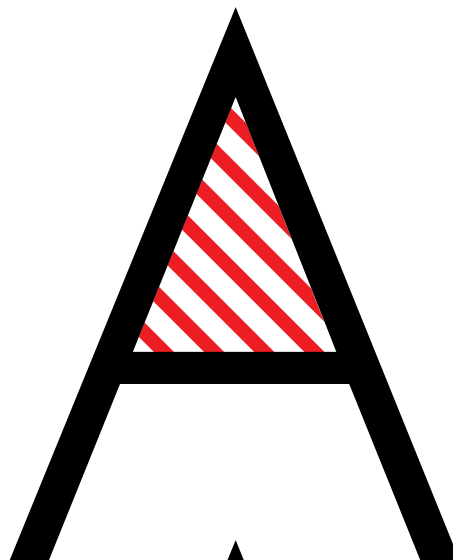
In samenwerking met Léone Drapeaud (Traumnovelle), Apolline Vranken, Jean-Didier Bergilez en Hilde Heynen.

Cover

Randmotief
© Richard Venlet,
Parijs, 2018

Mis het volgende nummer van A+ niet. Neem een abonnement! Voor slechts 65 €/jaar ontvangt u 6 nummers.

www.a-plus.be
abonnement@a-plus.be